



**CLIMATE CHANGE
=
CULTURE CHANGE**

Macedonian Contemporary Art Exhibition at the Embassy of Switzerland and the World Bank



Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Embassy of Switzerland in Macedonia

www.eda.admin.ch/skopje



The World Bank

www.worldbank.org.mk

Printed on 100% recycled paper. Skopje, September 2009
Печатено на 100% рециклирана хартија. Скопје, Септември 2009

CLIMATE CHANGE = CULTURE CHANGE

Climate change is one of today's greatest challenges facing humanity. Climate change represents a fundamental political, economic, environmental and socio-cultural challenge which concerns everybody: we all need to act - now, together and differently.

At individual levels, we need to question the way we live, what we consume, and what kind of world we want to leave behind for our children. At national levels, decision-makers need to find ways of promoting sustainable economic growth, which fosters job creation and simultaneously contributes to reducing carbon emissions. And at the global level, international leaders need to agree on a fair, effective and ambitious framework to significantly reduce greenhouse gas emissions.

Essentially, climate change calls for culture change. This is the main theme of our art exhibition. The participating Macedonian artists encourage us through their artworks to develop a new consciousness and to re-frame the way we perceive ourselves and the world. Beyond raising awareness and stimulating debates, the artists also invite us to act. Climate change appears to be a problem of the future, but the future is shaped in the present. That is why we all need to act now.

Nicole Wyrsch
Ambassador of Switzerland

Markus Repnik
World Bank Country Manager

Atanas Botev
Blagojce Naumoski
Eli Ainoska
Elpida Hadzi - Vasileva
Emil Shulajkovski
Gordana Apostolovska
Hilmi Mehmeti
Kristina Zimbakova
Mirna Arsovska
Miroslava Mikica Trujkanovic
Muhamet Idrizi
Nevzat Bejtuli Kica
Robert Pashoski
Velimir Zernovski

The realization of the CLIMATE CHANGE = CULTURE CHANGE exhibition would not have been possible without the support of several committed partners and friends, including Marina Galvani (World Bank Art Curator, Washington DC, USA), Lillian Fellmann (Artistic Director, Kunsthalle Lucerne, Switzerland), Arthur Kuggeleyn (Art Consultant for the Embassy of Switzerland), Anita Bozinovska ("Art and Development" coordinator at the World Bank country office), colleagues at the Embassy of Switzerland and the World Bank and all the artists who responded to our call for expression of interest and agreed to participate in this initiative.

КЛИМАТСКИ ПРОМЕНИ = КУЛТУРНИ ПРОМЕНИ

Климатските промени се еден од најголемите предизвици со кои се соочува човештвото денес. Климатските промени претставуваат фундаментален политички, економски, еколошки и социо- културен предизвик, што ги засегнува сите: Ние мора да реагираме - сега, заедно и на поинаков начин.

Секој од нас мора да го преиспита начинот на кој живее, што конзумира и да размислиме каков свет сакаме да оставиме за нашите деца. На национално ниво, креаторите на политики треба да изнајдат начини за промовирање на одржлив економски развој, кој ќе помогне во креирање на работни места и истовремено ќе придонесе за редуцирање на емисиите на јаглерод диоксид. И на глобално ниво, меѓународните лидери треба да се согласат на праведна, ефективна и амбициозна рамка за значително намалување на емисиите на јаглерод диоксид.

Во суштина, климатските промени повикуваат на културни промени. Тоа е главна тема на нашата уметничка изложба. Македонските уметници кои учествуваат, преку нивните дела нè охрабруваат да развиеме нова свест и да го промениме начинот на кој се согледуваме себе си и светот. Покрај зголемувањето на свесноста и поттикнувањето дебати, уметниците, исто така, нè повикуваат да реагираме. Навидум, климатските промени се проблем на иднината, но иднината се оформува во сегашноста. Затоа, сите ние треба да реагираме сега.

Никол Вирш
Амбасадор на Швајцарија

Маркус Репник
Директор на Канцеларијата на
Светска Банка во Скопје

Atanas Botev

Ruthless human behavior towards nature creates a boomerang effect. I want to warn of the consequences we will face if we continue interfering with the order of nature.

Немилосрдниот однос на човекот кон природата ни се враќа како бумеранг. Би сакал да предупредам на последиците со кои ќе се соочиме, доколку продолжиме да се мешаме во природниот поредок на нештата.

Born in 1973. Graduated in graphics and graphic design from the Faculty of Fine Arts in Skopje where he also completed postgraduate studies. Received several awards, including the 1996 Annual Award of the Faculty of Fine Arts, the "26th of July" award of the Frank Harcord Manning Foundation, the 2006 Young Visual Artists Annual award "Denes" and an award offered by the sponsors of the 4th International Exhibition of Comics in Belgrade.
atanas.botev@yahoo.com

Kalina (watercolor and gouache on paper/detail) 2006



Blagojce Naumoski

We need to develop a new consciousness in order to re-establish our relationship and balance with the Earth.

Потребно е да создадеме нова свест за повторно да го воспоставиме нашиот однос и рамнотежа со планетата Земја.

Born in 1985. Graduated 2007 at the Faculty of Fine Arts in Skopje. Currently enrolled in post-graduate studies (painting) in the class of Professor Veljo Tashovski. Participated in all DLUM (Association of artists in Macedonia) projects and group exhibitions since 2007.
blagojce_n@yahoo.com

In-Out-Globalization (installation/detail) 2009



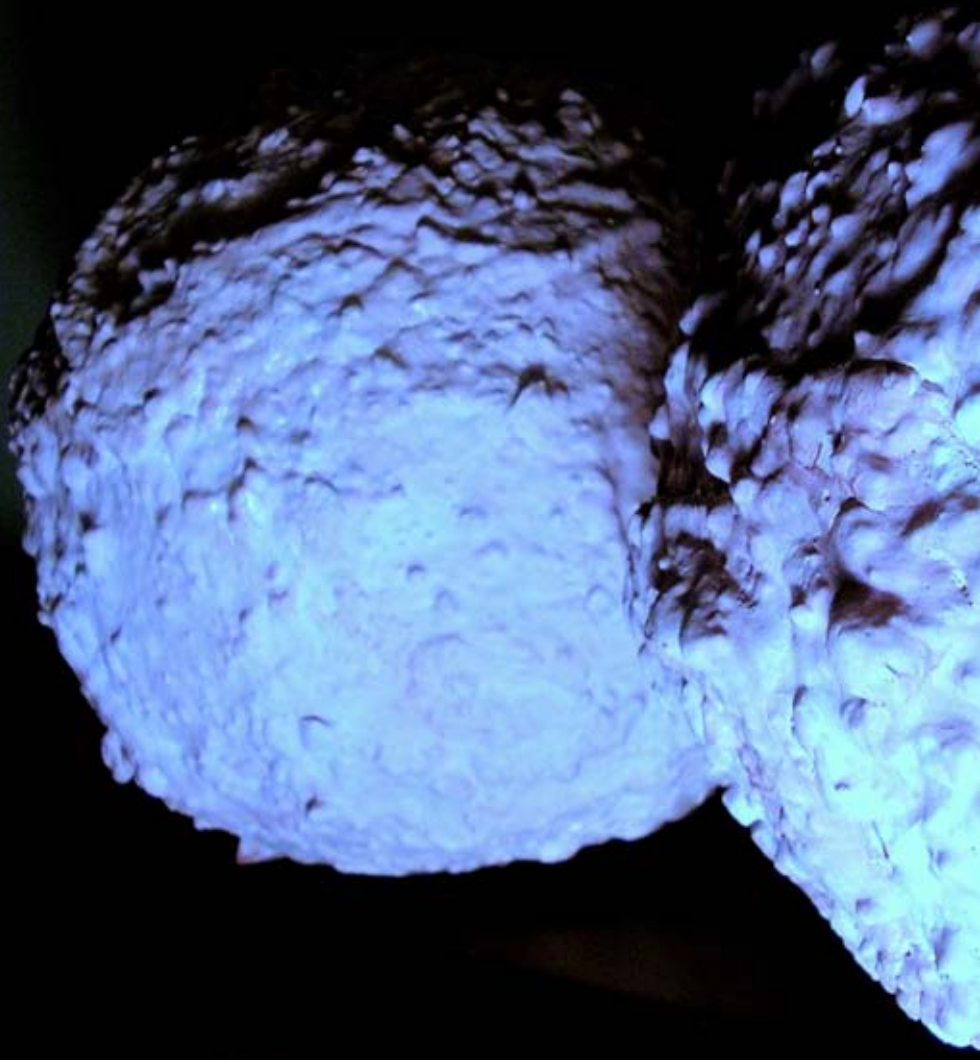
Eli Ainoska

As an artist, I find inspiration and energy in the surrounding environment. However, as nature deteriorates, so does the world I try to create.

Како уметник, наоѓам инспирација и енергија во околината која нè опкружува. Со распаѓање на природата, се распаѓа и светот кој се обидувам да го создадам.

Born in 1980. Graduated at the Faculty of Fine Arts in Skopje painting department. Since 2007 postgraduate studies at the printmaking department. Member of DLUM since 2008.
eli_ainoska@yahoo.com

Less from the world, less from the art (combined technique, mixed media/detail) 2009



Elpida Hadzi Vasileva

I want to provoke our thinking towards the rapid shifts in our society, how we produce, consume and recycle.

Сакам да провоцирам размислување за рапидни промени во нашето општество, за начинот на кој произведуваме, консумираме и рециклираме.

Graduated from Glasgow School of Art in 1996 and from London Royal College of Art in 1998. International exhibitions including 51st Venice Biennale. Participated in European residency programs. Worked on several public art commissions. Lives in Brighton, UK.
elpihv@mac.com

Butterflies in the Stomach (caul fat, plastic and metal/detail) 2009



Emil Shulajkovski

I aim at reminding humankind where we come from. Let us not change the beauty of our planet, but let us change our culture and behavior.

Сакам да го потсетам човештвото од каде доаѓаме. Да не ја менуваме убавината на планетата, туку да ја смениме нашата култура и однесување.

Born 1969. Graduated 1992 at the Faculty of Fine Arts in Skopje and obtained Master of Arts in 2001. Member of DLUM. Received five national awards. Exhibitions in Macedonia, Serbia, Montenegro, Slovenia, Germany and USA.
emilshulajkovski@hotmail.com

Globalization (oil on canvas) 2009



Gordana Apostolovska

Loosing awareness of what is happening around us leads to personal as well as environmental degradation.

Губењето на свесноста за тоа што се случува, води до сопствена деградација, како и деградација на околината.

Born 1980. Completed studies at the painting department of the Skopje Faculty of Fine Arts in 2004. Visiting student at the Central Academy of Fine Arts in Beijing in 2007-2008. Participated in several solo and group exhibitions in Macedonia and abroad.
apostolovskagordana@gmail.com

Censure 5 (oil on canvas) 2003-04



Hilmi Mehmeti

I exclaimed from the balcony one night: "Thank you, God, for gifting us this planet!" I do not know from where the answer came: "Go away, man, you are the seed that spoils the Earth!"

Му реков од балконот една вечер: "Хвала, Господе, за планетата Земја што ни ја подари!" Не знам од каде ми одговори: "Бегај човеку, ти си семето што планетата Земја ја расипуваш!"

Born 1985 in Gostivar, graduated from the Faculty of Fine Arts at the State University in Tetovo, where he is now pursuing postgraduate studies. Best student in sculpture award 2008. President of the Association of Artists "Artemida". Exhibitions in Tetovo, Skopje, Gostivar and Berat (Albania).

hilmimehmeti@hotmail.com

Risked Planet (acrylic on canvas/detail) 2009



Kristina Zimbakova

My work aims at provoking a reaction to climate change, re-framing the way we perceive ourselves and the world - the key to any cultural change.

Моето дело има цел да поттикне реакција за климатските промени, преобликување на себевидувањето и погледот кон светот - тоа е суштината на секоја културна промена.

Born 1975 in Strumica. Graduated in English Literature at the Ss Cyril and Methodius University in Skopje in 1999. Solo exhibitions in Skopje and Bosilovo. Participated in group exhibitions in Strumica, Skopje and Oxford (UK).
kriszimb@hotmail.com

Holes of the Papery Day (mixed media on canvas/detail) 2009



Mirna Arsovska

“To take root” is a commonly used term. Increasing sea levels will force people to move and un-root. The consequence of migration caused by climate change will not be superficial but will imply important cultural changes.

“Да се пуштат корени” е често користен израз. Зголемувањето на нивото на морињата ќе ги примора луѓето да се преселат и да ги изгубат корените. Последиците од миграциите предизвикани од климатските промени не се површни, туку ќе предизвикаат суштествени културни промени.

Born 1967. Graduated at the Faculty of Fine Arts in Skopje. Participated in group exhibitions in Tokyo, Yokohama, Skopje, Providence (USA) and Manchester (UK). Solo exhibitions in Skopje, Bitola, Vrsac, Groznanj and participation in video festivals in Beijing, Amsterdam and Belgrade.

mirna.arsovska@gmail.com

I'm leaving you (detail) 2009



Miroslava Mikica Trujkanovic

Climate Change = Human Factor = Self-destruction: Enforcement, cutting, incurving, greediness, experimenting, blind observing, irreversible destruction and parasitic exhaustion on everything granted, resulting in a mutated sick hungry world, immersed in acid rains.

Климатски промени = Фактор човек = Самоуништување: Силување, сечење, длабење, алчност, експериментирање, слепо набљудување, неповратно уништување и паразитско исцрпување на сè што е подарено, што резултира во мутиран, болен изгладнет свет, искапен во кисели дождови.

Born 1975. Graduated at the Faculty of Fine Arts in Skopje. DLUM member since 1999. Exhibitions in Macedonia, USA, Austria, France, Italy, Wales, Tunisia, Slovenia, Croatia, Serbia, Bulgaria. Winner of several awards, including the drawing award "Nikola Martinovski", the second prize at the International Art Biennial and Grand Prix award for the best artwork at the XII Winter Salon.

mikica318@gmail.com

True or False? (combined technique, mixed media/detail) 2009



Muhamet Idrizi

We are unloading our garbage on our planet earth, destroying our foundation.

Го истоваруваме нашиот смет на планетата Земја, уништувајќи ги нашите темели.

Born 1986. Graduated at the State University of Tetovo in the class of Prof. Ilirijan Beqiri and obtained his PhD from the painting department. Participated in diverse exhibitions in Tetovo, Skopje and Pristina.

mujo_86_2@hotmail.com

Ecology (installation/detail) 2009



Nevzat Bejtuli Kica

Scientists predict that water levels will increase: We will need Noah, and we need trust in God.

Научниците предвидуваат дека нивото на морињата ќе порасне. Ќе ни биде потребен Ноа и ние треба да веруваме во Господ.

Born in 1962. Graduated at the Faculty of Fine Arts in Skopje and completed his postgraduate studies in Pristina. Professor at the Faculty of Fine Arts of the State University of Tetovo. Participated in several exhibitions in Skopje, Tetovo, Struga, Bari (Italy) and New York (USA). Received "Petar Mazev" Award in 2006.
kicago@hotmail.com

Noa (oil on canvas/detail) 2009



Robert Pashoski

Melting of the ice around the painting will lead to its deformation and possible complete destruction. The face on the painting is the spirit of humanity, surprised, scared, passive, awaiting the result of human frenetic search for material wealth.

Топењето на мразот околу сликата ќе доведе до нејзина деформација и можеби целосно уништување. Ликот на сликата е духот на човештвото, изненаден, подуплашен, пасивен, во исчекување на резултатот од човековата френетична потрага по материјални богатства.

Born 1963 in Skopje. Graduated at Faculty of Fine Arts in Skopje 1994. Member of DLUM since 1995. Solo exhibitions in Macedonia, Serbia, Germany and France. Also works on ballet scenography, storyboard for movies, documentaries, music and commercial spots, graphic design.

robertpashoski@yahoo.com

Man Drop (oil on canvas 2009/detail)



**DESTROYED BY
CLIMATE CHANGE
ON 24.SEP.2009**

Velimir Zernovski

Projection of future, increasingly uncertain due to lack of global and individual care for human space of existence.

Проекција на иднината, несигурна заради недостаток од глобална и индивидуална грижа за човечки простор за егзистенција.

Multi-media artist and curator. Works and lives in Skopje. Graduated at the Faculty of Fine Arts in Skopje in 2005. Four solo and several group exhibitions. Participated in international projects. Curator of independent projects. Co-founder and president of F.R.I.C. Formation for development and initiatives in the culture, Skopje.
velimir_zernovski@yahoo.com

Time Rhapsody (installation/detail) 2009



КЛИМАТСКИ ПРОМЕНИ: ДА ДЕЛУВАМЕ ЗАЕДНО - СЕГА

Со цел да се спречи глобалното зголемување на температурата за повеќе од 2 степени Целзиусови, глобалните емисии на јаглерод диоксид треба да се намалат за 80% до 2050 година. Достигнувањето на ова цел претставува огромен предизвик, кој може да го постигнеме само ако делуваме сега, заедно и поинаку.

Се предвидува дека условите во Македонија ќе се влошат: ќе има намалување на дождовите и намалена достапност на водата, повеќе сериозни временски непогоди, како бури, поплави и тоplotни бранови, пропратени со зголемени здравствени ризици поврзани со тоа. Македонија е меѓу оние земји во Европа и Централна Азија кои се најизложени на идните климатски екстреми.

Извештајот за Светскиот развој 2010 на Светската Банка (www.worldbank.org/wdr2010) докажува дека развојот и климатските промени се поврзани и дека ние имаме доволно податоци и информации за итно носење одлуки и акција. Научниците, економистите и политичарите треба да работат заедно на иновативен и креативен начин. Ние не треба да избираме помеѓу климатските промени и економскиот развој, но мораме да се осигураме дека економскиот развој е одржлив и постигнат со редукција на јаглеродните емисии.

Што може да направи земја како Македонија? Се чини дека постојат пет области кои гарантираат успех, дури и за краток рок: 1. инвестиции во енергетска ефикасност, почнувајќи со јавните згради; 2. промоција на инвестиции во обновливи енергии, особено соларна и енергија од ветер; 3. подобрена искористеност на водата, вклучително и во земјоделието; 4. инвестиции во одржлив транспорт, вклучително и железница; и 5. солидна законска рамка за “зелени” економски инвестиции, вклучително и привлекување на странски директни инвестиции во зелените технологии.

Брзото превземање активности во овие пет области ќе создаде “зелени работни места”, ќе ја зајакне глобалната конкурентност на земјата и ќе поддржи приклучување кон ЕУ. Но, справувањето со климатските промени не е само одговорност на владите. Тоа е одговорност на секој граѓанин. Да делуваме сега, да делуваме заедно.

CLIMATE CHANGE: ACT TOGETHER - NOW

To avoid an increase of overall temperature beyond 2 degrees Celsius, global greenhouse gas emissions would need to be reduced by up to 80% until 2050. Achieving this goal represents an enormous challenge, which we can achieve only if we act now, together and differently.

It is projected that conditions in Macedonia will worsen: decreased rainfall and reduced water availability, more severe weather events like storms, floods, heat waves and related increased health risks. Macedonia is among those countries in Europe and Central Asia that is most exposed to future climate extremes.

The World Bank's World Development Report 2010 (www.worldbank.org/wdr2010) makes the case that development and climate change are connected and that we have enough data and information for immediate decision-making and action. Scientists, economists and politicians need to work together in an innovative and creative manner. We do not have to choose between climate change and economic growth, but we need to ensure that economic growth is sustainable and achieved with reduced carbon emissions.

What could a country like Macedonia do? There appear to be five important "win-win" areas: 1. Investments in energy efficiency, starting with public buildings; 2. Promotion of investments in renewable energies, in particular solar and wind energy; 3. Improved water use, including in agriculture; 4. Investments in sustainable transport, including railways; and 5. Sound policy framework for "green" economy investments, including for attracting foreign direct investments in green technologies.

Moving fast in these five areas will help create "green jobs", strengthen the country's global competitiveness and support EU accession. But addressing climate change is not only government responsibility. It is the responsibility of every citizen. Let's act now, let's act together.



CHANGE